



שְׂמָאלוּ וּבְרָא אֶת הָאָרֶץ. בְּתַחֲלָה אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וְאַחַר כֵּן אָרֶץ וְשָׁמַיִם.

שְׁנֵינוּ, כְּתוּב (הוֹשֵׁעַ ב) בַּיּוֹם הַהוּא אֶעֱנֶה נְאֻם ה' אֶעֱנֶה אֶת הַשָּׁמַיִם וְהֵם יַעֲנֵנוּ אֶת הָאָרֶץ. אֶעֱנֶה אֶת הַשָּׁמַיִם - שָׁמַיִם מִמֶּשׁ, שְׁכַתוּב (ישעיה טו) הַשָּׁמַיִם כְּסֵאֵי. וְהֵם יַעֲנֵנוּ אֶת הָאָרֶץ - הָאָרֶץ מִמֶּשׁ, שְׁכַתוּב וְהָאָרֶץ הִדָּם רִגְלֵי. שָׁמַיִם - שָׁמַיִם הָעֲלִיּוֹנִים. וְאָרֶץ - הָאָרֶץ הָעֲלִיּוֹנָה. שְׁנֵינוּ, כְּשֶׁהִתְפַּקֵּן שָׁמַיִם זֶה בְּתַקְוֵנוּ, (הַתְּתַקֵּן) כְּנִגְדֵי אָרֶץ זו, וְהִתְשׁוּקְתוֹ כְּנִגְדֵיהָ בְּדַרְגָּה אַחַת שְׁנִקְרְאָת צַדִּיק, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (משלי י) וְצַדִּיק יִסּוּד עוֹלָם, וְנִדְבַק בְּאָרֶץ הַזֹּה.

וּמְרַאֵשׁ הַמֶּלֶךְ עַד אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁשׁוּרָה הַצַּדִּיק הַזֶּה, בְּאֵי נִהַר אֶחָד קְדוֹשׁ, שְׁמֵן מִשְׁחָה, וּמִטִּיל בְּרַב תְּשׁוּקָה בְּאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה הַזֹּה, וְהָאָרֶץ הַזֹּה נוֹטֶלֶת הַכֹּל, וְאַחַר כֵּן מֵהָאָרֶץ הַזֹּה הַכֹּל נִזְוָנִים, עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, כְּמוֹ הַזְכָּר הַזֶּה כְּשֶׁתְּשׁוּקְתוֹ לְהִדְבֵּק בְּנִקְבָה, שְׁמוּצִיא זֶרַע שֶׁל רְבִיָּה מְרַאֵשׁ הַמַּחַ בְּאוֹתָהּ אִמָּה וּמִטִּיל בְּנִקְבָה וּמִמֶּנּוּ הַנִּקְבָה מִתְעַבְרֶת. נִמְצָא שְׁכַל אֵיבָרֵי הַגּוּף כֻּלָּם נִדְבָקִים בְּנִקְבָה, וְהַנִּקְבָה אוֹחֶזֶת הַכֹּל. כְּדִגְמָה זֹה שְׁנֵינוּ, כֹּל הַמְּשָׁלִים לַעֲשֵׂרָה רֵאשׁוֹנִים שֶׁל בֵּית הַכְּנֶסֶת, נוֹטֵל שְׂכָר כֻּלָּם. רַבֵּי יוֹסִי אָמַר, כְּנִגְדֵי כֻּלָּם.

רַבֵּי יִצְחָק אָמַר, כְּתוּב (שְׁמוּאֵל ב-בב) וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְד, וְכְתוּב יִרְד ה' לְעֵינַי כָּל הָעָם עַל הַר סִינַי. (לא גוֹרְסִים תְּנָא) וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְד, לְאֵן יִרְד? אִם תֹּאמַר שְׁיִרְד לְסִינַי, הָרִי כְּתוּב עַל הַר סִינַי, וְלֹא כְּתוּב בְּהַר סִינַי?

אֲלֵא וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְד, לְאֵן יִרְד? אָמַר רַבֵּי יוֹסִי (אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה אָמַר רַבֵּי תַנְיָא) נְחִית בְּדַרְגוּי, מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, וּמִכְתָּרָא לְכְתָרָא, עַד דְּאִתְדַבֵּק (חִיָּא), יִרְד בְּדַרְגוֹתָיו מִדְּרָגָה לְדְרָגָה וּמִכְתָּר לְכְתָר עַד שְׁנִדְבַק בְּאָרֶץ הַזֹּה, וְאִזּוּ הָאִירָה הַלְכָּנָה וְעַמְדָה

אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ, וּלְבַתֵּר אָרֶץ וְשָׁמַיִם. תִּנְן, כְּתוּב, (הוֹשֵׁעַ ב) בַּיּוֹם הַהוּא אֶעֱנֶה נְאֻם יי' אֶעֱנֶה אֶת הַשָּׁמַיִם וְהֵם יַעֲנֵנוּ אֶת הָאָרֶץ.

אֶעֱנֶה אֶת הַשָּׁמַיִם, שָׁמַיִם מִמֶּשׁ. דְּכַתִּיב, (ישעיה טו) הַשָּׁמַיִם כְּסֵאֵי. וְהֵם יַעֲנֵנוּ אֶת הָאָרֶץ. הָאָרֶץ מִמֶּשׁ, דְּכַתִּיב וְהָאָרֶץ הִדָּם רִגְלֵי. שָׁמַיִם, שָׁמַיִם עֲלֵאִין. וְאָרֶץ, אָרֶץ עֲלָאָה. דְּתַנְיָא, כַּד אִתְקַן שָׁמַיִם דָּא בְּתִיקוֹנוֹי, (אִתְקַן) לְקַבְּלֵיהָ דְהָאֵי אָרֶץ, וְתִיאוּבְתִיהָ לְקַבְּלָהּ, בְּחַד דְּרָגָא דְאִקְרִי צַדִּיק. כְּמָה דְכַתִּיב, (משלי י) וְצַדִּיק יִסּוּד עוֹלָם, וְאִתְדַבֵּק בְּהָאֵי אָרֶץ.

וּמְרַיְשָׁא דְמִלְכָּא, עַד הַהוּא אֶתֶר דְּשָׂאֲרֵי הָאֵי צַדִּיק, אֶתִּי חַד נִהַרָא (דף פ"ט ע"א)

קְדִישָׁא, מִשְׁחָא דְרַבּוּת, וְאַטִּיל בְּסִגְיָאוֹת תִּיאוּבְתָא, בְּהָאֵי אָרֶץ קְדִישָׁא, וְנִטֵּל כְּלָא הָאֵי אָרֶץ. וּלְבַתֵּר, מֵהָאֵי אָרֶץ אִתְּזַן כְּלָא, עֵילְאֵי וְתַתְּאֵי. כְּדְכוּרָא דָּא, כַּד תִּיאוּבְתִיהָ לְאִתְדַבֵּקָא בְּנוֹקְבָא, דְּאַפִּיק זֶרַע דְרַבּוּת, מְרַיְשָׁא דְמוֹחָא, בְּהַהוּא אִמָּה, וְאַטִּיל בְּנוֹקְבָא, וּמִנְיָה מִתְעַבְרָא נוֹקְבָא, אִשְׁתַּכַּח, דְּכֻלְהוּ שְׁיִיפִין דְּגוּפָא, כְּלָהוּ מִתְדַבְּקֵן בְּנוֹקְבָא, וְנוֹקְבָא אִחִידָא כְּלָא. כְּדוּגְמָא דָּא תְּנִינֵן, כֹּל דְּאַשְׁלִים לַעֲשֵׂרָה קְדָמָאֵי דְבֵי כְּנִישְׁתָּא, נוֹטֵל אֲגַר כְּלָהוּ. ר' יוֹסִי אוֹמַר, לְקַבְּלֵי דְכֻלְהוּ.

רַבֵּי יִצְחָק אָמַר, כְּתוּב (שְׁמוּאֵל ב ב-בב) וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְד, וְכַתִּיב וַיִּרְד יי' לְעֵינַי כָּל הָעָם עַל הַר סִינַי, (ד"א לא גִּרְסִין תְּנָא) וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְד, לְאֵן נְחַת. אִי תִימָא דְנְחַת לְסִינַי, עַל הַר סִינַי כְּתוּב וְלֹא כְּתוּב בְּהַר סִינַי.

אֲלֵא, וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְד, לְאֵן נְחַת. אָמַר ר' יוֹסִי, (אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה אָמַר רַבֵּי תַנְיָא) נְחִית בְּדַרְגוּי,

מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, וּמִכְתָּרָא לְכְתָרָא, עַד דְּאִתְדַבֵּק (חִיָּא), יִרְד בְּדַרְגוֹתָיו מִדְּרָגָה לְדְרָגָה וּמִכְתָּר לְכְתָר עַד שְׁנִדְבַק בְּאָרֶץ הַזֹּה, וְאִזּוּ הָאִירָה הַלְכָּנָה וְעַמְדָה



בְּהָאֵי אֲרָץ, וּכְדִין אֲתַנְהֵר סִיְהָרָא, וְקִיַּמָּא
בְּאַשְׁלָמוּתָא. הָדָא הוּא דְכְתִיב וַיֵּט שָׁמַיִם
וַיֵּרֶד, לְהָאֵי אֲרָץ. וּכְדִין פְּתִיב, עַל הַר סִינִי.
מַה קִּיַּמָּא עַל הַר סִינִי, הָוֵי אִימָא דָּא
שְׂכִינְתָּא.

בְּשָׁלְמוֹת. זֶהוּ שְׂפָתוֹב וַיֵּט שָׁמַיִם
וַיֵּרֶד, לְאֲרָץ הַזֶּה. וְאִזּוּ פְּתוֹב עַל הַר
סִינִי. מַה עֲמַד עַל הַר סִינִי? הָוֵה
אוֹמֵר זֶה שְׂכִינְהָ.

רְבִי אֲבָא אָמַר מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד
מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו ה' בְּאֵשׁ.
וְכַתּוּב (דְּבָרִים ד) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ
אוֹכֵלָה הוּא. וְכַתּוּב (בְּרַאשִׁית יט) וְה'
הַמְטִיר עַל סְדוֹם וְעַל עֲמֹרָה גִפְרִית
וְאֵשׁ מֵאֵת ה' מִן הַשָּׁמַיִם. וְה'
הַמְטִיר - זֹהֵי אֲרָץ. מֵאִיזָה מְקוֹם
נִטַּל אֵת זֶה? סוּף הַפְּסוּק מוֹכִיחַ,
שְׂפָתוֹב מֵאֵת ה' מִן הַשָּׁמַיִם, מִן
הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ. רְבִי חֲזִיָּא אָמַר
מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו אֵת כָּל, כָּל
- הַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל, שְׁהָרֵי בְּזַה תְּלוּי
הַכֹּל.

רְבִי אֲבָא אָמַר מִהֲכָא, (שְׁמוֹת יט) מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד
עָלָיו יי' בְּאֵשׁ. וְכַתִּיב (דְּבָרִים ד) כִּי יי' אֱלֹהֶיךָ
אֵשׁ אוֹכֵלָה הוּא. וְכַתִּיב, (בְּרַאשִׁית יט) וַיֵּט הַמְטִיר
עַל סְדוֹם וְעַל עֲמֹרָה גִפְרִית וְאֵשׁ מֵאֵת ה' מִן
הַשָּׁמַיִם. וַיֵּט הַמְטִיר דָּא הוּא אֲרָץ מֵאֵן אֲתֵר
נִטִּיל הָאֵי, סוּפִיָּה דְקָרָא מוֹכַח, דְכְתִיב מֵאֵת
יי' מִן הַשָּׁמַיִם, מִן הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ. רְבִי חֲזִיָּא
אָמַר מִהֲכָא, וַיֵּדְבֵר אֱלֹהִים אֵת כָּל. כָּל, כָּלֵלָא
דְכָלָא, דְהָא בְּהָאֵי תְלִיָא כָלָא.

דָּא יְהִיָּה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל
פְּנֵי. רְבִי יִצְחָק אָמַר, אֱלֹהִים
אַחֲרַיִם - לְהוֹצִיא שְׂכִינְהָ. עַל פְּנֵי
- לְהוֹצִיא פְּנֵי הַמְּלָךְ שְׂבָהֶם נִרְאָה
הַמְּלָךְ הַקְּדוֹשׁ, וְהֵם שְׂמוֹ, וְהוּא
הֵם. הוּא שְׂמוֹ, שְׂפָתוֹב (יִשְׁעִיָּה מֵב)
אֲנִי ה' הוּא שְׂמִי. הוּא וְשְׂמוֹ אֶחָד
הוּא. בְּרוּף שְׂמוֹ לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי
עוֹלָמִים.

דָּא יְהִיָּה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פְּנֵי. (שְׁמוֹת כ) רְבִי
יִצְחָק אָמַר, אֱלֹהִים אַחֲרַיִם, לְאַפְקָא
שְׂכִינְתָּא. עַל פְּנֵי, לְאַפְקָא אִפִּי מְלָכָא. דְבַהּוּ
אֲתַחְזִי מְלָכָא קְדִישָׁא, וְאִינוּן שְׂמִיָּה. וְהוּא
אִינוּן. הוּא שְׂמִיָּה, דְכְתִיב, (יִשְׁעִיָּה מֵב) אֲנִי יי' הוּא
שְׂמִי. הוּא וְשְׂמִיָּה חַד הוּא בְּרִיךְ שְׂמִיָּה לְעֵלָם
וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמֵיָא.

שְׁנָה רְבִי שְׁמַעוֹן, אֲשֶׁרִיָּהֶם
יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא קָרָא
לְהֵם אָדָם, שְׂפָתוֹב (יְחֻזְקָא לֵד) וְאַתָּן
צִאנִי צִאן מְרַעִיתִי אָדָם אֲתֵם,
(וַיִּקְרָא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם. מַה
הַטַּעַם קָרָא לְהֵם אָדָם? מִשׁוּם
שְׂפָתוֹב (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים
בְּה' אֱלֹהֵיכֶם. אֲתֵם וְלֹא לְשָׂאֵר
עַמִּים. וּמִשׁוּם כֶּף אָדָם אֲתֵם. אֲתֵם
קְרוּיִים אָדָם, וְאִין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
וּמַזְלוֹת קְרוּיִים אָדָם.

תַּאנִּי רְבִי שְׁמַעוֹן, זַפְּאִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל,
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרָא לוֹן אָדָם,
דְכְתִיב, (יְחֻזְקָא לֵד) וְאַתָּן צִאנִי צִאן מְרַעִיתִי אָדָם
אֲתֵם, (וַיִּקְרָא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם. מַאי טַעְמָא
קָרָא לוֹן אָדָם. מִשׁוּם דְכְתִיב, (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם
הַדְּבָקִים בְּיי' אֱלֹהֵיכֶם. אֲתֵם וְלֹא שְׂאֵר עַמִּין.
וּבְגִין כֶּף אָדָם אֲתֵם, אֲתֵם קְרוּיִין אָדָם, וְאִין
עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת קְרוּיִין אָדָם.

שְׁשִׁנִּינֵי, אָמַר רְבִי שְׁמַעוֹן, כִּינּוּן
שְׂאָדָם מִיִּשְׂרָאֵל נִמּוּל, נִכְנָס
לְבָרִית שְׁגוֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּף הוּא
עִם אַבְרָהָם, שְׂפָתוֹב (בְּרַאשִׁית כֵּד) וְה'
בְּרַךְ אֵת אַבְרָהָם בְּכָל. וְכַתּוּב (מִיכָה

דְתַנְיָא, אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, כִּינּוּן דְבַר נֶשׁ יִשְׂרָאֵל
אֲתַגְזוֹר, עָאֵל בְּבָרִית דְגְזוֹר קְדִישָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּאַבְרָהָם, דְכְתִיב (בְּרַאשִׁית כֵּד) וַיֵּי בְרַךְ אֵת
אַבְרָהָם בְּכָל. וְכַתִּיב (מִיכָה ז) חֶסֶד לְאַבְרָהָם. וְשִׂאֲרֵי לְמִיעָאֵל בְּהָאֵי אֲתֵר. (נ"א



אדם) פִּיּוֹן דְּזִכָּה לְקַיִמָא פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, עָאל בֵּיה בְּהַאי אָדָם, (נ"א אֶתְר) וְאַתְדַּבֵּק בְּגוּפָא דְמַלְפָא, וְכַדִּין אֶקְרִי אָדָם.

וְזַרְעָא דִּישְׂרָאֵל אֶקְרוּן אָדָם. תָּא חֲזִי, כְּתִיב בֵּיה בִּישְׁמַעְעָל, (בראשית טז) וְהוּא יְהִי פָּרָא אָדָם. פָּרָא אָדָם, וְלֹא אָדָם. פָּרָא אָדָם, מְשׁוּם דְּאַתְגָּזַר. וְשִׁירוּתָא דְאָדָם הוּא בֵּיה, דְכְּתִיב, (בראשית יז) וְיִשְׁמַעְעָל בְּנוֹ בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּהַמּוּלוֹ אֵת בְּשֵׁר עֶרְלָתוֹ, פִּיּוֹן דְּאַתְגָּזַר, עָאל בְּהַאי שִׁירוּתָא, דְאֶקְרִי כָּל. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית טז) וְהוּא יְהִי פָּרָא אָדָם, וְלֹא אָדָם. יְדוּ בְּכָל, יְדוּ בְּכָל וְדָאֵי, וְלֹא יִתִּיר, מְשׁוּם דְלֹא קָבִיל פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא. שִׁירוּתָא הוּא בֵּיה, בְּגִין דְאַתְגָּזַר, וְלֹא אֲשַׁתְּלִים בְּפְקוּדֵי אוֹרֵייתָא. אָבֵל זַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, דְאֲשַׁתְּלִימוּ בְּכָלְא, אֶקְרוּן אָדָם מְמַשׁ, וְכְּתִיב (דברים לב) כִּי חָלַק יְיָ עִמּוֹ חֶלֶק יְיָ עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּגִין דָּא, כָּל פְּרָצוּפִין שְׂרוּ, בַּר מְפָרְצוּפָא דְאָדָם. ר' יִצְחָק אָמַר, כִּד אֲתַעְבֵּד, אֲתַחֲזִי דְגְלִיפָא גוּ גְלִיפִין דְאֲשַׁלְמוּתָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הֵינֵנו דְאִמְרֵי אֵינְשֵׁי קִיטְרוּי בְּזִיקָא, בְּטַפְסָא שְׂכִיחֵי.

רַבִּי יְהוּדָה הוּא אָזִיל מְקַפּוּטְקֵי לְלוּד, לְמַחְמֵי לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, דְהוּא תַּמָּן, וְהוּא רַבִּי חֲזַקְיָה אָזִיל עֲמִיה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְר' חֲזַקְיָה, הָא דְתַנִּינָן, קָמֵי ר' שְׁמַעוֹן, וְהוּא יְהִי (דף פ"ז ע"ב) פָּרָא אָדָם, וְדָאֵי כֶּף הוּא. וְדָא הוּא בְּרִירָא דְמַלְאָה. סוּפִיָּה דְקָרָא דְכְּתִיב, וְעַל פְּנֵי כָּל אֲחִיו יִשְׁכּוֹן. מַהוּ וְעַל פְּנֵי כָּל אֲחִיו יִשְׁכּוֹן. אָמַר לִיה, לָא שְׁמַעְנָא, וְלֹא אִימָא. דְהָא אוֹלִיפְנָא, כְּתִיב (דברים ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה. אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה, אֵתָּה יָכוֹל לֹמַר. דְלֹא שָׁם מֹשֶׁה, אֵי אֵתָּה יָכוֹל לֹמַר.

חַסֵּד לְאַכְרֵהֶם. וְהַתְּחִיל לְהַפְּנִס לְמַקּוּם הַזֶּה. (אדם) פִּיּוֹן שְׁזָכָה לְקַיִם מְצוּוֹת הַתּוֹרָה, נִכְנָס לְאָדָם (למקום) וְנִדְבַק בְּגוּף הַמַּלְאָךְ, וְאָז נִקְרָא אָדָם.

וְזַרְעָא דִּישְׂרָאֵל נִקְרָאוּ אָדָם. בָּא וְרָאָה, כְּתוּב בִּישְׁמַעְעָל וְהוּא יְהִי פָּרָא אָדָם. פָּרָא אָדָם, וְלֹא אָדָם. פָּרָא אָדָם, מְשׁוּם שְׁנַמּוּל, וְרָאשִׁיתוֹ שֶׁל אָדָם הִיָּה בּוֹ, שְׁכַתוּב (בראשית יז) וְיִשְׁמַעְעָל בְּנוֹ בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּהַמּוּלוֹ אֵת בְּשֵׁר עֶרְלָתוֹ. פִּיּוֹן שְׁנַמּוּל נִכְנָס לְרָאשִׁית הַזֹּאת שְׁנִקְרָאת כָּל. זְהוּ שְׁכַתוּב וְהוּא יְהִי פָּרָא אָדָם, וְלֹא אָדָם. יְדוּ בְּכָל, יְדוּ בְּכָל וְדָאֵי - וְלֹא יוֹתֵר, מְשׁוּם שְׁלֹא קָבִיל מְצוּוֹת הַתּוֹרָה. רָאשִׁית הִיָּתָה בּוֹ מְשׁוּם שְׁנַמּוּל, וְלֹא הִשְׁתַּלֵּם בְּמְצוּוֹת הַתּוֹרָה. אָבֵל זַרְעָא דִּישְׂרָאֵל שְׁנַשְׁלְמוּ בְּכָל, נִקְרָאוּ אָדָם מְמַשׁ, וְכְּתוּב (דברים לב) כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מְשׁוּם כֶּף כָּל הַפְּרָצוּפִים מְתָרִים, פְּרָט לְפָרְצוּף אָדָם. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כְּשֹׁנְעֵשָׂה, נִרְאָה שְׁחֻקוֹ תוֹף הַחֻקִּיּוֹת שֶׁל הַשְּׁלֵמוֹת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הֵינֵנו מַה שְׁאֲנָשִׁים אוֹמְרִים, קִשְׁרֵי בְּרוּחַ מְצוּיִים בְּצוּרָה.

רַבִּי יְהוּדָה הִיָּה הוֹלֵךְ מְקַפּוּטְקֵי לְלוּד לְרֵאוֹת אֵת רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁהִיָּה שָׁם, וְהִיָּה רַבִּי חֲזַקְיָה הוֹלֵךְ עִמּוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי חֲזַקְיָה, זֶה שְׁשִׁנִּינוּ לְפָנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן וְהוּא יְהִי פָּרָא אָדָם - וְדָאֵי כֶּף הוּא. וְזְהוּ בְּרוּר הַדְּבָר - סוּף תַּפְּסוּק, שְׁכַתוּב וְעַל פְּנֵי כָּל אֲחִיו יִשְׁכּוֹן. מַה זֶה וְעַל פְּנֵי כָּל אֲחִיו יִשְׁכּוֹן?

אָמַר לוֹ, לֹא שְׁמַעְתִּי וְלֹא אָמַר, שְׁהִרִי לְמַדְנֵנו, כְּתוּב (דברים ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה. אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה - אֵתָּה יָכוֹל לֹמַר. אָבֵל שְׁלֹא שָׁם מֹשֶׁה - אֵינְךָ יָכוֹל לֹמַר.



פָּתַח ר' יְהוּדָה וְאָמַר, (דברים ל) פִּי הוּא חֲיִיךָ
וְאָרְךָ יָמֶיךָ. מָאן דְּזָכִי בְּאוּרֵייתָא, וְלֹא
אֲתַפְרֵשׁ מִינָהּ, זָכִי לְתַרִין חֲיִין, חַד בְּעֵלְמָא
דִּין, וְחַד בְּעֵלְמָא דְאַתִּי. דְּכַתִּיב חֲיִיךָ, תְּרִי.
וְכָל מָאן דִּיתַפְרֵשׁ מִינָהּ, כְּמָאן דִּמְתַפְרֵשׁ מִן
חֲיִי, וּמָאן דִּמְתַפְרֵשׁ מִר' שְׁמַעוֹן, כְּאִילוּ
מְתַפְרֵשׁ מִכְּלָא.

וְזִמְה כְּהַאי קָרָא דְאִיהוּ פָּתַח פְּתַחא, לָא
יְכִילְנָא לְמִיעָאל בְּה. פְּתַגְמֵי אוּרֵייתָא
דְּסְתִימִין, עַל אַחַת כַּמְה וְכַמְה. וְוִי לְדָרָא, דְר'
שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי יִסְתְּלִיק מִגִּינְהּ. דְּכַד אָנֹן
קְרִימִין קָמִי דְר' שְׁמַעוֹן, מְבוּעֵין דְּלַבָּא פְתִיחִין
לְכָל עֵיבַר, וְכֹלָא מְתַגְלִיא. וְכַד אֲתַפְרֵשׁנָא
מִגִּינְהּ. לָא יִדְעֵנָא מִיָּדִי, וְכָל מְבוּעֵין סְתִימִין.

אָמַר ר' חֲזַקְיָה, הֵינֵנו דְּכַתִּיב, (במדבר יא) וַיֵּאצֵּל
מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתֵּן עַל שְׂבָעִים
אִישׁ הַזִּקְנִים, כְּבוּצִינָא דָא, דְּנַהֲרִין מִינָהּ כַּמְה
בוּצִינִין, וְהוּא בְּקִיּוּמִיהָ שְׂכִיחַ. כַּף ר' שְׁמַעוֹן
בֶּן יוֹחָאי, מְאִרִי דְבוּצִינִין, הוּא נַהֲרִי לְכֹלָא,
וְנַהֲרָא לָא אַעֲדֵי מִגִּינְהּ, וְאֲשַׁתְּכַח בְּקִיּוּמִיהָ.
אֲזָלוּ עַד דְּמָטוּ לְגַבִּינְהּ.

כַּד מָטוּ גַבִּינְהּ, אֲשַׁכְּחוּהוּ, דְּהוּה יְתִיב וְלַעֲנִי
בְּאוּרֵייתָא, וְהוּה אָמַר, (תהלים קב) תִּפְלָה
לְעַנִּי כִי יַעֲטֵף וְלַפְנֵי יְי' יִשְׁפּוֹף שִׁיחוֹ. כָּל
צְלוֹתָא דִּישְׂרָאֵל צְלוֹתָא, וְצְלוֹתָא דְעַנִּי עֲלָאָה
מְפֻלְהוּ. מְאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּהַאי סְלָקָא עַד
כְּרִסֵּי יְקָרָא דְמִלְכָא, וְאֲתַעֲטַר בְּרִישִׁינְהּ.
וְקוּדְשָׁא בְרוּךְ הוּא מְשַׁתְּבַח (ג"א מהעטף) בְּהֵיא
צְלוֹתָא וְדָאי. תִּפְלָה דְעַנִּי, תִּפְלָה אֲקָרִי.

כִּי יַעֲטֵף. עֲטוּפָא דָא, לָאו עֲטוּפָא דְכִסּוּ הוּא,
דְּהָא לִית לִיה. אָלָא, פְּתִיב הָכָא כִי יַעֲטֵף.
וְכַתִּיב הָתָם, (איכה ב) הָעֲטוּפִים בְּרַעֲב. וְלַפְנֵי יְי'
יִשְׁפּוֹף שִׁיחוֹ, דִּיקַבֵּל קָמִי מְאִרִינְהּ, וְדָא גִיחָא

פָּתַח רבי יהודה ואמר, (שם) פי
הוא חייך וארך ימך. מי שזוכה
בתורה ולא נפרד ממנה, זוכה
לשני חיים - אחד בעולם הזה,
ואחד בעולם הבא, שכתוב חייך,
שנים. וכל מי שנפרד ממנה, כמי
שנפרד מן החיים, ומי שנפרד
מרבי שמעון, כאלו נפרד מהכל.
וכה בפסוק הזה שהוא פתח
פתח לא יכלנו להפגס אליו -
דברי תורה הנסתרים על אחת
כמה וכמה. אוי לדור שרבי
שמעון בן יוחאי יסתלק ממנו.
שפשאנו עומדים לפני רבי
שמעון, מעינות הלב פתוחים
לכל עבר והכל מתגלה.
וכשנפרדים ממנו, לא יודעים
דבר, וכל המעינות נסתמים.

אמר רבי חזקיה, הינו שכתוב
(במדבר יא) ויאצל מן הרוח אשר
עליו ויתן על שבעים איש
הזקנים. כמנורה הזו שמאירים
ממנה כמה מנורות, והיא מצויה
בקיומה. כך רבי שמעון בר יוחאי
בעל המנורות הוא מאיר לכל,
והאור לא זו ממנו ונמצא בקיימו.
הלכו עד שהגיעו אליו.

כשהגיעו אליו, מצאוהו שהיה
יושב ועוסק בתורה, והיה אומר
(תהלים קב) תפלה לעני כי יעטף
ולפני ה' ישפוף שיחו. כל תפלת
ישראל היא תפלה, ותפלת העני
עליונה מכלם. מה הטעם? משום
שזו עולה עד כסא הכבוד של
המלך ומתעטרת בראשו.
והקדוש ברוך הוא משתבח
(מתעטף) באותה תפלה ודאי, תפלת
העני נקראת תפלה.

כי יעטף. עטוף זה אינו עטוף של
כסוי, שהרי אין לו. אלא כתוב
כאן כי יעטף, וכתוב שם (איכה ב)
העטופים ברעב. ולפני ה' ישפוף
שיחו, שקובל לפני רבונו. וזה
נוח לפני הקדוש ברוך הוא,